

Amerikanski Slovenec

Prvi in najstarejši slovenski list v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

The first and the oldest Slovene newspaper in America.
Established 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj, ponedeljkov in dnevo po praznikih.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Naslov uredništva in uprave:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Telefon: CANAL 5544

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. Cermak Rd., Chicago
Phone: CANAL 5544

Naročnina:	Subscription:
Za celo leto \$5.00	For one year \$5.00
Za pol leta 2.50	For half a year 2.50
Za četrt leta 1.50	For three months 1.50
Za Chicago, Kanado in Evropo:	Chicago, Canada and Europe:
Za celo leto \$6.00	For one year \$6.00
Za pol leta 3.00	For half a year 3.00
Za četrt leta 1.75	For three months 1.75
Posamezna številka 3c	Single copy 3c

Dopisi važnega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. — Za zadnje številke v tednu je čas do četrtka dopoldne. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vrača.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Tri zgodovinska leta

Od Hooverjevega mraka do Rooseveltove zore

Tri ali štiri leta so le kratek moment v človeški zgodovini. Ali če pogledamo nazaj na one zadnje črne dni Hooverjeve administracije, težko je nam predstaviti si, da so le tri leta in pol minula od onega obupnega stanja, v katerem se je dežela tedaj nahajala. Tri in pol leta Rooseveltove uprave so položaj tako spremenile, da ni pretirano, ako govorimo o pravečem čudežu.

V marcu l. 1933, ko je izstopila republikanska administracija nesrečnega spomina in je nastopil Roosevelt, je število nezaposlencev znašalo okoli 14,000,000. Oni in njihove družine so obupavali. Pomoč, ki so jo mogli dobiti od občin in privatnih organizacij, je bila neznatna in nezadostna; ljudje so stradali in obupavali. Krušne vrste stradalajočih ljudi so napolnjevale s strahom tudi srca onih, ki so še kaj imeli. Na stotisoče mladih ljudi se je klatilo po deželi — brez dela in brez kruha.

Od tedaj se je nezaposlenost znižala za dobro tretino in stalno pojema. Za one, ki še nimajo stalnega dela, je bil uveden učinkovit sistem pomožnega dela na javnih gradnjah ali pa direktnih podpor iz javnih skladov. Krušne vrste so izginile. Brezposlena mladina je dobila zdravo in koristno delo v CCC taboriščih in drugo pomoč. Povprečna tedenska meza za vsakega delavca se je povišala za 23.7%.

Industrija in trgovina je bila v obupnem stanju; bankroti so bili bolj pravilo kot izjema. Od l. 1933 naprej pa se je vse povzbuilo iz mrtvila in smer je odločno navzgor. Produkcija jekla — na primer — se je povišala za 338%, avtomobilov za 337%, gradnje so poskočile v obsegu za 111%, prodaje department storov za 70%, izvoz blaga za 42% — in tako dalje po redu.

Tekom Hooverjeve administracije je banka ena za drugo propadala končno je bilo stanje tako kritično, da ravno ob nastopu Rooseveltove administracije je bilo treba začasno zapreti vse banke, da se prepreči popolni gospodarski polom. Pod Rooseveltom so se banke zopet odprle, uvedeno je bilo zavarovanje bančnih vlog in v zadnjem letu niti ena banka ni propadla v Združenih državah — nekaj, kar se ni še nikdar zgodilo v nikakem letu zadnjega polstoletja.

Poljedelci so bili za Hooverjeve uprave na robu propada. Farme so se povsod prodajale na javni dražbi; farmarji so se že z nasiljem upirali proti izvršujočim organom. Cena pšenice je bila 48 centov za bušel in se niti izplačevalo krmiti živino ob ceni, ki jo je farmar dobival na trgu. Rooseveltova uprava je refinancirala farmarja, pšenica je nazaj za en dolar in živinoreja se zopet izplačuje. Dohodek farmarja se je povišal za dva in pol bilijonov dolarjev v gotovini.

Celotni narodni dohodek, ki je bil l. 1932, padel na nizko točko 39 bilijonov dolarjev, bo po strokovnih cenitvah znašal letos 60 bilijonov dolarjev.

Do Roosevelta nas je tiščala mora in licemerstvo prohibicije z razpasajočim se zločinstvom, ki je bilo z njo v zvezi; vse to je Roosevelt energično odpravil.

Na polju socialne zakonodaje ni nikak republikanska vlada nikdar kaj storila. Sredi saniranja nujnih težkoč pa je Rooseveltova uprava postavila zgodovinski temelj za socialno varnost v daljši bodočnosti; uveden je bil sistem zavarovanja proti nezaposlenosti in starostnih pokojnin, kakor tudi socialne oskrbe, ki za bodočnost odpravi strah delavcev pred negotovostjo brezposlenosti in starosti.

Kar je Roosevelt do sedaj dosegel, je le začetek. Dežela je odločno na poti k boljši bodočnosti. Roka, ki nas je tako srečno vodila v zadnjih štirih letih, naj nas vodi še nadalje. Največji in najbolj usodopolni pogrešek, ki bi ga mogla dežela napraviti, bi bila izvolitev republikanskega kandidata.

Ljudje, ki so danes proti Rooseveltu, so se tresli od strahu l. 1933. Ker jim gre sedaj boljše, so se zopet opogumili in hočejo zgrabiti vladno za se in za interese privilegirancev ter lovijo brezglavne kaline na limanice laži in klevete. Njihova kampanja je strastna in brezobzirna.

Zavedni volilci pa, ki imajo glavo in srce na pravem mestu, se ne bodo dali motiti in bodo volilnega dne s svojim glasom pokazali, da hočemo ostati pod Rooseveltom na poti k napredku in pravičnosti za malega človeka.

NOVICE CELEGA POLETJA

Bridgeville, Pa.

Hladna jesen že prihaja, po planinah slanca pada. Pridelki letošnjega leta so pri kraju. Vroče sonce nam v preteklem poletju ni prizanašalo in tudi suša ni izostala. Primanjkovalo bo krme za živino, ker to, kar smo dobili mrve in otave je malo več kot nič. Tudi koruza je zastala in je mnogo bolj nizka kot druga leta. Če bomo imeli kaj pod palcem, nam seveda ne bo treba trpeti pomanjkanja, saj se za denar vse dobi. — Z delom je še precej zadovoljivo, ker tukajšnje okoliške tovarne večinoma vse delajo po 5 dni na teden. Tudi majne delajo, kakor niso že več let.

Ker sem zadnjič v svojem dopisu omenila da bom sporočila vse slabo in dobro celega poletja, zato se nikar ne prestrašite in ne pritožujte če vam bom več zastarelih reči poročala, ker predno bo ta dopis končan, bodo moje misli letale sem in tja, kot sam divji ptič, ki po nesreči prileti v hišo in ne ve najti izhoda. — Ravno ko to pišem, mi je prišlo na misel, da poteka že četrty mesec, odkar se je od nas ameriških Slovencev poslovil nepozabni Father Odilo in že se nam zdi, da je preteko od tega časa cela večnost, tako ga pogrešamo. Kako radi smo pohitili k njemu, kot otroci k dobremu očetu in kako radi smo prebirali njegove vrstice. Zelo težko smo ga pričakovali vsako leto, ko je prišel kot misijonar v našo faro. Tako zvesto smo ga poslušali, da nam je čas minil kot bi z očmi trenil. Umolknil je njegov glas in zastale so njegove vrstice. Prepevajo se pa še in se bodo Marijine pesmi, katere nas je on naučil. V teh pesmih ima slovenska Amerika najlepši spomin na svojega slovenskega misijonarja p. Odila. Skozi deset let se je trudil in ubijal, v prid slovenskih duš v Ameriki, zato je naša dolžnost, da se blagoslovimo v molitvah, in vse njegovo misijonsko delo. Njegovo neumorno delovanje med Slovenci v Ameriki bo ostalo rojakom v lepem spominu še prihodnjim slovenskim rodovom. Postavljal je cerkve, ustanavljal katoliška društva. Nešteto duš, ki so bile na poti proti pogubljenju ga Štajerja. Nastopili so na je zopet vrnil na pravo pot. V odru tudi izvrstni pevci iz njegovem prenapornem delu Pittsburgha, ki so tako zapeli, se je tako izmučil da se je po

da je kar donelo po veličastni

zdravnikovem nasvetu morali podati nazaj v domovino, kamor so ga njegovi predstojniki že zdavnej želeli. — Amerika je z njim izgubila dobrega dušnega pastirja in srečna je domovina, ki ga je zopet dobila. — Te vrstice naj bodo zapisane v spomin zaslužnemu slovenskemu misijonarju.

Sedaj naj na kratko sporočim o naših cerkvenih piknikih. Prvega smo imeli v avgustu, na katerem smo napravili nad \$500.00 čistega dobička; drugega pa v mesecu septembra, ki je tudi prinesel \$235.00. Zahvala za tak gromoten uspeh gre seveda vsem ideleženecem, ki so s svojo navzočnostjo pripomogli do tega.

Za dne 24. oktobra pa vas zopet vabimo, ker bomo imeli velik maskeraden ples, pri katerem se bodo razdelile lepe nagrade in sicer bo dobil prvo najbolj šaljivi, drugo najbolj modri, tretjo boste pa že videli kdo. Upamo, da bodo ta večer ljudje kar od sto milj daleč prišli k nam in se z nami zabavali. To pa lahko že naprej rečemo skoro z gotovostjo, da si bodo prvo nagrado priborili iz Johnstowna, drugo pa najbrže iz Cannonsburgha, tretjo pa kakor pa de. Godbo bomo imeli ta večer najboljše, saj bo pod vodstvom slovenskega fanta Guzelna, ki jo zna po slovensko in angleško, da vsem ustreže. Torej ne pozabite ta večer nas obiskati.

Čitatelji, menda se še niste naveličali me poslušati, zato vam bom še nekaj povedala. — Najprej moram pohvaliti zavedne katoliške Slovence v Strabane, Pa. To ni samo pranje njegov glas in zastale so njegove vrstice. Prepevajo se pa še in se bodo Marijine pesmi, katere nas je on naučil. V teh pesmih ima slovenska Amerika najlepši spomin na svojega slovenskega misijonarja p. Odila. Skozi deset let se je trudil in ubijal, v prid slovenskih duš v Ameriki, zato je naša dolžnost, da se blagoslovimo v molitvah, in vse njegovo misijonsko delo. Njegovo neumorno delovanje med Slovenci v Ameriki bo ostalo rojakom v lepem spominu še prihodnjim slovenskim rodovom. Postavljal je cerkve, ustanavljal katoliška društva. Nešteto duš, ki so bile na poti proti pogubljenju ga Štajerja. Nastopili so na je zopet vrnil na pravo pot. V odru tudi izvrstni pevci iz njegovem prenapornem delu Pittsburgha, ki so tako zapeli, se je tako izmučil da se je po

dvorani. Kako so bile te slavnosti zaključene, mi ni znano, ker sem morala odriniti po prejem domov, četudi bi bila rada še pobrala kako polko.

Zdi se mi, da bi bili prav zadovoljni, če bi ta dopis skončala, toda, ker sem od raznih strani dobila kakšno pod nos, zakaj da se več ne oglasim; in še sama kraljica iz Strabane je bila med temi, pa bom še poročala. — Novic sicer nimamo posebnih. S sedmo se večih malo udarile, pa to ni nič čudno, ker ona je bela Kranjica, jaz pa črna. Jaz rečem da je hudič ime hudič, ona pa trdi, da se mu vrag pravi. — Še nekaj mi je prišlo na misel. Bližajo se nam dolgi zimski večeri, ko bomo začeli posedati ob toplih pečeh in kimati. Da vam pa ne bo preveč dolgočasno, vam pa zapišem par ugank. Kdor jih bo prvi rešil, bo dobil za nagrado "lecnatega kobiljaka". Prva uganka je: Matiči stoji, sin v zraku visi, hči pa v hiši leži. — Druga je pa ta: Zakaj prašič v tla gleda; in tretja: Zakaj petelin miži vselej kadar poje. — Kdor jih bo prvi in pravilno uganil, bom povedala v prihodnjem dopisu. — Pozdrav čitateljem.

Mary Ušeničnik

NAJNOVJŠE IZ DETROITA

Detroit, Mich.

Ne zamerite, ker se nisem toliko časa oglašil. Treba je bilo pač čakati, da se nabere nekoliko gradiva. — Smo takorekoko pred volitvami. V enem tednu smo imeli priliko videti dva predsedniška kandidata in sicer republikanskega Landona in sedanega predsednika Roosevelta. — Za Landona se ogrevajo seveda le kapitalisti in pa nekateri kratkovidni Amerikanci, ki so kar hitro pozabili, kako so stradali za časa Hooverjeve administracije. Rooseveltov sprejem je bil pa nad vse veličasten. Ceste, koder se je vozil so bile zaprte za ves drugi promet. Ob cestah si pa videl več stotisočlavo množico, ki je pozdravljala nad vse priljubljenega predsednika, kateri je več dobrega storil za ameriško javnost, kot vsi republikanci. — Svetoval bi rojakom, da še za naprej podpirajo demokratsko stranko.

Mr. Perushak se je nahajal na obisku v stari domovini, odkoder se je po par mesecih srečno vrnil nazaj med nas. Živijo. — Tudi Mrs. Mary Griyak je bila na obisku v stari domovini in se je tudi ob tej priliki udeležila olimpijskih iger v Berlinu na Nemškem. Veliko je imela za povedati, kaj je vse doživela na potu. — Kateri imajo denar lahko rajzajo, ostali moramo pa doma za pečjo sedeti in kimati.

Družina Joe Čop se ponaša s krepkim sinčkom. Častitamo! — Pa, še nekaj novega moram povedati, česar ne smete prezreti in to zlasti mladina, ki se rada zavrti. Tem povem na uho, da bo družstvo sv. Jožefa št. 249 priredilo

veliki ples v dvorani Kolumbovih vitezov na Woodward in Warren Ave., dne 21. novembra. Začetek točno ob 9 uri. Igrala bo Silver Crescent orkestra. — Vstopnina 50c. — Pozdrav vsem.

Poročevalec

POKOJNEMU Č. G. ŽUPNIKU V SPOMIN

Strabane, Pa.

Danes vam sporočam žalostno novico namreč to da so naš prejšnji župnik, Father T. Zacharski umrli v soboto zvečer na Moneson, Pa. Kakor po navadi, so spovedovali v soboto do 4. ure popoldne in ob 7. uri zvečer sedeč pri radio, jih je kap zadela. In dasi so jih takoj odpeljali v pittsbursko bolnišnico, so ob 10. uri zvečer v Gospodu zaspali. Dne 15. okt., v četrtek, je bilo njihovo truplo pripeljano sem v Canonsburg, Pa., v cerkev sv. Patricka in je bila dana prilika vsem se posloviti od njih. Kako so bili sedaj pokojni Father nam še vedno pri srcu, se je videlo na dan njihovega pogreba. Predno je bil čas pogreba določen, je bila cerkev nabit polna in ljudi vseh narodnosti in vse ulice zasedene, tako, da je vzele precej časa, da se je vse izvršilo. Ljudje so na glas jokali v cerkvi in na pokopališču, nobeno oko ni ostalo suho.

Pokojnega Fathra so pokopali zraven njihove matere, ki je umrla pred več leti. Naj počivajo v miru božjem. Vsem, ki so pokojnega Fathra poznali, priporočamo v molitev in blag spomin. Pokojni gospod so bili tukaj v Canonsburgu 20 let na fari sv. Patricka in pred 4 leti so bili prestavljeni v Moneson, Pa. Kako smo takrat vsi žalovali in več kot tisoč podpisov je bilo poslanih na pittsburskega škofa, da bi Father še nadalje tukaj ostali pa ni bilo mogoče in morali so se uklopiti višjemu ukazu ter nas zapustiti, seveda s težkim srcem. Večkrat ljudje napačno sodijo duhovnike kako so samo za denar in ljudje ki nikoli v cerkev ne gredo, mislijo, da duhovniki samo za se kolektajo. Ko so prišli sedaj pokojni Father sem v Canonsburg, je imela fara 10 tisoč dolga in 10 tisoč je stalo novo župnišče. Sedaj je vse plačano in 33 tisoč je bilo na banki cekvenega denarja, ko so šli od tukaj; in kje so pa še drugi cerkveni stroški. Tako, vidite, duhovniki ne kolektajo denarja za se, pač pa tudi za cerkvene stroške, ki se v ogromni meri naberejo vsak mesec.

BARBERTONSKA NOVICE

Barberton, O.

Zadnjič sem poročal o štiri-deseturni pobožnosti, ki se je vršila v slovaški cerkvi sv. Cirila in Metoda. Naj omenim, da slovaško cerkev naši rojaki vedno radi obiskujejo. — Naročnino za list Amer. Slovenec, kateri noče plačati meni, lahko pošlje na ravnost na uredništvo Amer. (Dalje na 3. str.)

DOGODKI.

med Slovenci po Ameriki

Legionarska proslava
Chicago, Ill. — V nedeljo 25. oktobra slavijo Čehoslovaki 18. obletnico osvoboditve, katero prireja "Prvo Čehoslovsko Legionarsko Udruženje v Chicagi." — Jugoslovanski legionarji so vabljeni, da pri tej slavnosti sodelujejo in da po možnosti za to proslavo nastopijo v svojih uniformah in če ne v uniformah, naj imajo na sebi vsaj legionarski znak. Proslava se vrši v Havelček Tyrš Sokol Hall na 2619 So. Lawndale Ave. Začetek točno ob 2. uri popoldne.

Slovenec ubit pri nesreči
Mullan, Idaho. — Pri nesreči, ki se je zgodila v tukajšnjem rudniku Morningu, ko se je utrgala vrh vzpenjače in je bilo ubitih deset rudarjev, je bil ubit tudi Slovenec Andrej Keše.

Velik demokratski shod
Chicago, Illinois. — Ta petek, 23. oktobra ob 8. uri zvečer se vrši v Narodni bratški dvorani na 18. cesti in Racine Ave. velik demokratski shod, na katerem nastopijo sledeči govorniki: Joseph N. Baždarič, kongresman A. J. Sabath, Otto Kerner, Edw. J. Kaindl, Victor L. Schlaeger, Michael Tremko in Thomas F. Byrne. Rojaki in zlasti somišljeniki demokratske stranke se vabite, da se v velikem številu udeležite shoda.

Bolniki v Clevelandu
Cleveland, O. — V Mont Sinai bolnišnici je bila operirana Mrs. Frances Medved, ki je srečno prestala operacijo. — V bolnišnico se je moral podati Joseph Ziganti, iz Fairmont Rd. — Iz bolnišnice se je vrnila na svoj dom Mrs. Mary Jerman, iz Hilgrove Ave. — V St. Alexis bolnišnici je srečno prestala nevarno operacijo Mrs. Pauline Perhavec, s Prince Ave.

Nesreča v rudniku
Hibbing, Minn. — V rudniku Morris, se je pred kratkim zgodila nesreča in sicer na ta način, da se je dinamit prehitro užgal. Pri tem sta izgubila življenje 43 letni Joseph Kerm in 42 letni Peter Sajevic iz Chisholma.

Smrt kosi
— V Clevelandu, O., je umrl Luka Borgeo v starosti 58 let. Doma je bil iz Slavine pri Postojni in zapušta ženo in sina.

— V Milwaukee, Wis., je umrl Jernej Videgar v starosti 47 let. Rojen je bil v Kandiji na Dolenjskem in je bival v Ameriki 30 let.

— V Braddock, Pa., je umrl Frank Kvartuh, v starosti 56 let. Doma je bil v Črni pri Kostanjevici in je živel v Ameriki 35 let.

TARZAN IN OGNJENI BOGOVI

(141)

(Metropolitan Newspaper Service)

Napisal: Edgar Rice Burroughs

SLOVENSKE PLOŠČE

Columbia in Viktor izdelka dobiče v Knjižnici "Amer. Slovenca". Prišite po tozadevni cenik.

Da bi se bolje videl, se je Tarzan pomaknil še bolj naprej, za oster skalni ovinek in zaplaval sto in sto črncev, ki so se zbirali da pomagajo Borisu Garrettu. Videl je, kako so ti črnci hoteli graditi močne nasipe, ki naj bi v slučaju umika branili vojske in poveljnika Garretta pred zasledovalci.

Opazil je, da grade pravo trdnjavo, v kateri bi se kaj lahko branili. — Ko je Tarzan vse to videl, se je naglo obrnil in začel plezati s pečine. Svojo pot je nameril naravnost h Canaanitom, ki so ga pričakovali. Njegov načrt je bil, da se to noč s svojimi sulicari nepričakovano napade Garretove čete.

Prišel je v naselbino, je začel govoriti svojim vojakom, kateri izmed njih je pripravljen iti z njim na prav nevarno zasledovanje. Hrabri canaanitski vojaki bi bili najraje vsi šli z njim, zato so vsi stopili naprej, toda Tarzan je izbral izmed vseh samo dvajset, kateri so se mu zdeli primerni.

Tedaj je prišel k njemu Tommy Welsh in razburjeno zaklical: "Kaj pa nameravaš?" Ko mu je Tarzan razložil, mu je Tommy zaklical: "Ti si najbolj neumen človek, kar sem jih še kdaj srečal. Niti eden izmed vas se ne poverne živ nazaj." Tarzan ga samo pogledal in reče: "Tarzan je v vojni!"

USODNA ŽENA

Ivan Slivnik.

Sklenil je počakati, da se vrne domov, čeprav se mu je zdelo odlašanje neznosno.

Kaluta je hodil okoli gospodarja in ga opazoval z vidno skrbjo. "Sahibu ni dobro?" je vprašal nazadnje.

Viktor je odmahnil. "Nič mi ni, Kaluta — ali pa mi je dosti. Sahiba Romana je huda name."

Kaluta ga je zamišljeno pogledal. "Kadar so na ženskem čelu oblaki, je v srcu oženj, sabih."

Viktor se je nasmehnil. "Modrijan si, Kaluta."

"Sahib naj ne skrbi. Miss sahib Romana bo jutri spet dobra z njim."

"To upam tudi jaz, moj vrli Kaluta. Pojdi zdaj v vežo in pazi pri hišnih vratih, kdaj se odpelje zaročenec gospodične Beatrike. Kadar bosta sahibi sami, me pokličita."

Kaluta je šel ter se postavil k hišnim vratom. Zamišljeno je gledal predse.

Viktor se je izkušal zamotiti z delom, toda zaman; nemirne misli o Romani mu niso dale pokoja. Šele zdaj, ko je ljubil vedoma, je čutil, koliko mu pomeni to dekle. Nikoli ni hrepenel po kaki ženski tako iz dna duše, kakor zdaj po nji.

Nestrpno je čakal, kdaj mu prinese Kaluta vest da je Žitko odšel. Toda Indijca ni bilo in Viktor se je začel bati da ne bi ostal bankir tudi še pri kosilu.

Janko je prišel danes zgodaj iz gimnazije in se je kmalu oglašil pri stricu. Povedal je da je našel Žitka pri materi in sestri; v naglici je čestital zaročencema in šel. Sedel je v Viktorjev naslanjač ter si podprl glavo z dlanjo.

"Ali veš, stric Viktor, kako mi je pri duši, ako pomislim na Beatrichino zaročilo?"

Viktor ga je pogledal nekam raztrese. "Zdi se, da je ne odobravaš?"

Janko si je porinil roko v lase. "Eh — prav za prav bi bil lahko zadovoljen."

"Zato, misliš, ker je Žitko bogat?"

"Ne. Zato, ker sta vredna drug drugega. Vsekako hvalim Boga, da moja sestra ni ogoljufala s svojo osebo kakega simpatičnega in dobrega moža — zakaj to stoji, da bo goljufan, kdor jo vzame; misliš bo, da je dobil ženo, pa bo imel lutko. In vendar mi je grdo pri duši, ako pomislim na svojega bodočega svaka. V tolažbo mi je samo zavest, da nisi ti tisti ki se opече."

"Grenko govoriš."

Janko je vzdihnil. "Eh, stric, ti niti ne slutiš, koliko grenkobe in zaničevanja sem moral pogoltniti. A pustiva to. Ali si bil danes kaj v tovarni? Kako bosta napravila s tvojim izumom?"

"Ne — nisem še bil pri nji," je dejal Viktor polglasno.

Janko se je sklonil naprej. "Gotovo je v hudih skrbih. V šoli so se menili, da je reka ponoči silno narasla. Najrajši bi se peljal s kolesom tja, da vidim, ali je nemara tudi tovarna že v nevarnosti."

Viktor je prislunil. "Upajva, da ne. Sicer pa zvemo opoldne od gospodične Romane, kako in kaj. Kaj meniš, ali ostane tvoj bodoči svak pri kosilu?"

"Ne verjamem. Rekel je vsaj, da mora pred kosilom še na borzo. Zdi se mi, da

je imel z ženskama zelo burno debato o gmotnih vprašanjih."

"Gotovo se je hotela sestra poučiti, ali je napravila dobro partijo."

Janko se je ironično zasmehal. "Ali se ti zdi mogoče, da bi mislila Beatrika na to gotovost šele po poroki? Meni ne. V tem pogledu je ona jako previdna. Prej bi se mi zdelo, da je doživel ženin majčkano razočaranje. Po maminem nastopanju je gotovo sodil, da je Beatrika imovita, in zdaj je zvedel, da se je uštel. Nu — njega ne bo konec zaradi tega. Samo da ne bi bilo vse tako gnusno — kar stoji se človeku, da je na svetu."

Viktor ga je prijel za roko. "Ne misli na to, moj dragi; ni vredno, da si moriš srce."

Janko se je vzravnal. "Ne skrbi, stric Viktor — tudi to se preboli."

Tisti hip je vstopil Kaluta. "Dami sta sami, sahib," je naznanil.

Viktor je skočil na noge. A že je zapel zvonec ter zaklical k obedu.

Viktor je izprevidel, da mora spet preložiti razgovor z Beatriko. Upal pa je tudi, da ga menda niti treba ne bo. Romana je morala biti itak že doma; brez nje niso sedli nikoli h kosilu. Takoj po obedu je mislil govoriti z njo, pa naj ga mara poslušati ali ne. Iz njenih lastnih ust je hotel izvedeti, kaj jo je tako izpremenilo!

Janko je radovedno pogledal strica, ki je bil pravkar obrnil obraz proti luči.

"Ali ti ni dobro, stric Viktor? Tako bled se mi zdiš in tako malobeseden."

"Nič hudega mi ni — telesno ne. Toda vznemirjen sem in zelo razburjen. Zakaj, ti povem nemara kesneje. Morda mi bo treba tvoje pomoči v delikatni zadevi, ki se tiče tvoje popolisestre."

"Romane?"

"Da, dragi. Ali se lahko zanesem nate?"

"Brezpogojno, stric Viktor. Smem li vedeti, kaj nameravaš in kaj te teži?"

"Pozneje, Janko, kadar bom vsaj sam videl, kako in kaj. Zdaj tavam sam po temi. Ne misli, da ti ne zaupam — narobe; samo dolžiti ne maram nikogar, dokler ne držim dokazov v rokah."

Janko ga je široko pogledal. "Kaj se je zgodilo, stric Viktor?"

Viktor mu je položil roko okoli ramen. "Potrpi, fant; tudi jaz moram potrpeti, dasi mi je težko. Le to ti povem, da je nekakšna spletko povzročila med Romano in menoj nesporazumljenje."

Janko je prebledel. "Beatrika!" je rekel hripavo, kakor da ne bi mogel biti nihče drugi.

"Ne vem še z gotovostjo, Janko."

"A povedati mi moraš vse."

"Kakor hitro bom vedel. Pojdiva zdaj, prijatelj, mudi se mi h kosilu."

Janko se je dal odvesti. Molčal je. Toda obraz mu je drgetal, kakor bi se zbiral za njim nevihta.

(Dalje)

Roka roko umiva, pravi pregevor. Katoliški Slovenci naj pa podpirajo tiste, ki podpirajo njihov katoliški list "Am. Slovenec!"

PISANO POLJE

J. M. Trunk

Nekaj sličic.
(Konec)

"Medtem so radikališli v razne struje in grupe, končno pa ni več o njih slišati, da bi se še udeleževali v delavskem gibanju. Največ se jih je potem ukvarjalo z munšajnom in razbijanjem organizacij. (Terčelj)." Tako uhaajo. "Začnimo pri Akronu in Barbortonu in pojdimo proti Bridgeportu. V Barbortonu živi par tisoč naših ljudi, pa nimajo nobenega kluba JSZ. Razporedijo zelo malo A. dr. kolektarja in menda nič Majskega Glasu. Svoječasno je imel Proletarec lepo število naročnikov, sedaj jih ima še par. Konkretno. Proletarec je bil v tisti okolici dobro razširjen, danes ni več. (Snoy)." Ne le papež ima težkoče, pa ima vsaj molitev, socialistični težkočarji pa niti molitve nimajo." Razni "dušni pastirji" pa bi imeli neomejeno polje za svoje delo, držati maso nezavednih delavcev v večni ignoranci (Sular.) "Kerleci, da to zamorejo proti vaši — luči. Ampak, glave kvišku, "ogromno je delo, ki ga je izvršila skupina organizirana v JSZ v zadnjih 25 letih med našim delavstvom (Sular.)" Ste tudi — kerleci pri številki 803.

Mary Jugg je referirala o Rdečih sokoličih (Red Falcons) ki so ji hudo pri srcu. Kdor pozna socialistično "vzgojo," bo radi mladine, staršev in teh vzgojiteljev pobesil glavo. Škoda teh nedolžnih src. "Kdor enega izmed teh malih pohujša, bolje bi mu bilo, da bi dobil mlinski kamen na vrat in bi bil pogreznjen na dno morja." Počakajte malo na to. Ampak dočakati utegneta vi socialisti že prej, da se bodo ti orliči izpremenili prav pred vašimi očmi v — jastrebe, komunistične jastrebe, ki bodo socialistične sokoliče raztrgali, kakor jastrebe pišanca, ker pri rdeči barvi ne bodo ostali, šli bodo v komunizem, in ta črti socija prav tako kakor kakega klerikalea. Sami si koplje te grob. Volenti non fit injuria — kdor sam tako hoče, naj ne kriči, ko pada čez njega. Če ste slepi, pa bodite.

Rdeče ženske. Angela Zaitz je to obdelala. Pravi:

"Moški, ki je pristopil v socialistično stranko, je morda razumel, čemu je to storil, ne pa tako ženske, ker malokdo se je potrudil, da bi jim to razložil. Zato je bil on pripravljen sprejemati razna agitacijska dela. Zraven je prispeval za agitacijo, udeleževal se raznih prireditvev in si naročal socialistične liste in brošure. "Ne vem, kaj bo moj stari počel s tem papirjem," mi je rekla žena nekega rojaka, "saj nič ne bere, a denar le razmetuje za to navlako!" Veliko sta se pričkala.

On ji je rekel, "če bi kaj vedela, pa bi ne nasprotovala," ona pa mu je užaljeno očitala, da če on več ve, čemu ji ne pojasni, kaj koristi socializem nji in njunim otrokom. Na take očitke se je on ponavadi "azjezil, češ, kaj bom pravil ebi in njim, ko nič ne razume!"

Objektivno pač ne razume ta ničesar ne mož ne žena, ker materializem je zmota, zmote pa prav nihče ne more razumeti. Posledica je prepir in mržnja.

"Mnoge so se, ko so se poročile, ubijale z boarderji in vse so bile obdane s skrbmi za moža in otroke. In v takih okolščinah, če tudi niso bile verne, so si v cerkvah našle največ tolažbe in utehe — ali vsaj predstavljale so si, da je temu tako." Hm, niso bile verne, pa le v cerkev — to je pač tisti socializem, ki drži, dokler ni težav. In če so si le predstavljala — našle so uteho, in to bi bilo vsaj več ko nič v socializmu. Dosti takih sličic.

"Avguštin predlaga, da se plačajo dnevne odbornikom in referentom po \$5.00 in voznim stroški. Sprejeto." Prav. Od zraka in rdečega navdušenja nihče ne more živeti. To je svitla točka.

RAZNO

NEKAJ ZA IZUMITELJE

Neki ameriški milijonar, ki je postal milijonar z važnim izumom, je nekemu reporterju označil deset izumov, ki so ta čas baje najbolj potrebni in ki bi izumitelja spremenili v milijonarja. Ti izumi so:

1. Dieslov motor za transportna letala.
2. Ceneno letalo po načinu avtogirov, ki bi ga lahko imeli vedno pripravljenega v vrtnu in s katerim bi se lahko neposredno pred vrati dvignili v zrak ter bi pristajal isto tako pred vrati.
3. Pridobivanje sile iz sončnih žarkov, plime in oseke ter zemeljske notranje toplote.
4. Luč, ki bi prodirla skozi megle.
5. Proizvajanje električne sile neposredno v premogovnikih, od koder bi se dovajala v mesta za kurjavo, pogon in svetlobo.
6. Izum mrzle luči, kakršno

POZOR!

Kadar potrebujete premoaga, drv, bi radi vozniaka za selitev, ali kak drug prevoz, tedaj me pokličite na telefon.

JOHN ŽELEZNIKAR
Auto Truki za splošni prevoz
2045 West 23rd Street, Chicago, Ill.
Tel. Canal 4534

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK IN KIRURG
2000 W. Cermak Road
CHICAGO, ILL.
Uradne ure: 1—3 popoldne in 7—8 zvečer izveniš ob sredah.
Uradni telefon: Canal 4918
Rezidenčni telefon: La Grange 3966
PO DNEVI NA RAZPOLAGO
CELI DAN V URADU.

ROJAKI SLOVENC!

Kadar želite o krasni grobove svojih dragih, ne pozabite, da imate na razpolago lastnega rojaka.

Postavljam in izdelujem vse vrste nagrobne spomenike v vseh naselbinah države Illinois. Cene zmerno, delo jamčeno, postrežba solidna. Se priporočam!

Kadarkoli nameravate kupiti nagrobni spominski kamen, pišite na pooblaščenega za vsa pojasnila in za cene. V Vašo korist bo.

Joseph Slapničar
SLOVENSKI KAMNOSEK
1013 North Chicago Street,
JOLIET, ILL.
Telefon 2-4787

proizvajajo kresnice.

7. Govoreče knjige.

8. Papir iz trave namesto iz lesa. Gozd rabi petdeset let, da vzrase, potem pa napravijo iz njega v podobni papirja v nekoliko dneh makulaturo.

9. Avto brez stikanja.

10. Umetna hrana, ki bi upoštevala vse znanstvene ugotovitve.

KOLIKOKRAT SME BITI MOŽ SLABE VOLJE?

Neko pariško ločitveno sodišče se je moralo odločiti o vprašanju, kako pogosto sme biti zakonski mož slabe volje. Neka žena je zahtevala ločitev svojega zakona, ker ji je bil mož skoraj vsak drugi dan neznosno. Sodišče je nato izjavilo, da je slaba volja pri poslovnem človeku ali nezaposlencu umljiva, pa da ima mož v današnjih časih vsaj trikrat na teden pravico do nje. Žena se mora pač prilagoditi tem časom.

ČESA SE OTROCI NAJBOLJ BOJE?

Neki francoski raziskovalec je vprašal 1500 otrok in mladih ljudi obeh spolov od 4. do 20 let o vzrokih, ki jim prizadevajo strah in grozo. Odgovore je skrbno zapisal in uredil po starosti otrok.

Otroci do devetega leta se po teh zapiskih boje najbolj groza, potem pridejo po vrsti kače, tuje osebe, tema, oženj, smrt, domače živali, bolezni, divje živali, voda, žuželke in strahovi. Podgane in miši so videti strah in groza skoraj vseh deklic med 8. in 14. letom, medtem ko se dečki bolj boje psov in žuželk. Od 15 leta dalje možki ne priznavajo več vzrokov svojega strahu, dekleta pa izjavljajo šele z 18. letom, da se ne boje ničesar več.

KOLIKO KILOMETROV PREHODI ČLOVEK NA DAN

Ameriški statistični urad preseneča javnost prav pogostoma s svojevrstnimi statistikami. Sedaj je izračunal, koliko kilometrov napravi človek povprečno v svojem življenju. Gospodinja, pravi statistika, prepotuje samo v svojem domu vsako leto kakšnih 5.000 km, povprečni človek naredi 13 km na dan, ženska, ki hodi nakupovat, prepotuje tudi 15 km na dan, plesalec prepleše na večer povprečno 2 km, girl povprečno 8 km, zdravnik brez avta napravi nanjmanj 30 km. Rekord ima seveda pismonoša s povprečno 35 km na dan.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA

NAROČILA ZA STENSKI KOLEDAR SPREJEMAMO

DO 1. NOVEMBRA 1936.

Razveselite zopet Vaše drage domače v starem kraju s stenskim koledarjem "Amer. Slovenca" za leto 1937.

Znano je, da so v starem kraju zelo veseli stenskih koledarjev "Am. Slovenca" vsako leto. Tam v taki obliki stenskih koledarjev ne izdajajo, zato ga imajo še toliko rajši. Vsako leto ameriški Slovenci naroče veliko število naših koledarjev svojcem v stari kraj in vsako leto se jim oni iz stare domovine zahvaljujejo zanj.

Napravite jim to veselje zopet letos!

Da bo mogoče ustreči vsem, ki bi koledar v stari kraj radi naročili, istega oglašimo že v naprej in jih bomo tiskali v ta namen le toliko več, kolikor bomo v ta namen sprejeli naročil.

Naročila sprejemamo samo DO 1. NOVEMBRA 1936 in se na poznejša naročila ne bomo mogli ozirati. Zato kdor hoče, da s svojim naročilom ne bo prepozen, naj stenski koledar za stari kraj gotovo naroči do 1. novembra. Takoj na to bo šel koledar v tisk in naročil ne bo mogoče sprejemati več.

Koledar stane s poštnino vred 20 centov

kar lahko pošljete v znakmah ali gotovini na:

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 W. Cermak Road, Chicago, Illinois

ZA BIRMANCE V CHICAGO

dobite zelo lepa in primerna darila v obliki lepih molitvenikov in rožnih vencev v naši Knjigarni, ki se je založila z novimi molitveniki in krasnimi rožnimi venci nalašč za ta slučaj. Na izbero so vse različne vrste in cene molitvenikov in rožnihvencev.

Tisti, ki med tem tednom ne morejo v naš urad, to lahko store v nedeljo dopoldne med 9:30 in 12 uro, ko bo urad nalašč zato odprt, da bo mogoče tudi takim postreči, ki med tednom nimajo časa.

Opozorjamo pa, da pridete preje in ne čakajte na zadnji dan, da zaloga ne poide.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 West Cermak Rd., Chicago, Ill.

Najboljše pivo

ošte pili na partijah, društvenih veseljih, piknikih, če naročite "MONARCH" pivo od

JOHNA KOČHEVARJA

West Side Distributor of
MONARCH BEER
2215 W. 23rd Street
CHICAGO, ILL.
Telefon Canal 6177

vse vrste za društva, organizacije in posameznike izdeluje točno in lično naša tiskarna. — Prestavljamo iz slovenščine na angleško in obratno. Cene zmerno.

Tiskarna Amerikanski Slovenec

1849 WEST CERMAK ROAD, : : CHICAGO, ILLINOIS

TISKOVINE